

آیا دلار از سبذخایر ارزی ایران حذف خواهد شد؟

خلیج فارس مانند عربستان و بحرین اشاره کرد و روابط رو به گسترش ایران و بانکهای اروپائی را نیز به عنوان ابزار مهمی در جهت مقابله با تحریم مالی ایران دانست .

اکثر کارشناسان این اقدام آمریکا را دارای ماهیت سیاسی و در ارتباط با پرونده هسته ای ایران و همچنین شکست اسرائیل در جنگ یک ماهه با حزب الله لبنان می دانند. دانش جعفری وزیر امور اقتصادی و دارایی، تلاش جهانیان و سازمانهای بین المللی اقتصادی را برای جلوگیری از اعمال این گونه تحریم ها در چهارچوب قوانین بین المللی خواستار شد .

در چند روز گذشته نیز شیبانی از طرح شکایت بانک مرکزی ایران از آمریکا به صندوق بین المللی پول خبر داد و گفت: آمریکا تاکنون هیچ گونه سند یا مدرکی برای این اقدام خود ارائه نداده است و در صورت عدم ارائه سند یا مدرکی دال بر صحت

حمایت بانکهای معتبر اروپایی و آسیایی برای قطع روابط مالی با بانکهای ایرانی بکار خواهد گرفت تا اینکه زمان عدم توانایی ایران در حمایت مالی از حزب الله، حماس و ... فرا رسد. استیوارت لوی این فشارها را سبب آشکار شدن « بازیگران بد » دانست .

واکنش های داخلی

در اولین واکنش نسبت به این اقدام دولت آمریکا، شیبانی رئیس کل بانک مرکزی از حذف تدریجی دلار از سبذخایر ارزی کشور و تعویض آن با سایر ارزهای معتبر دنیا خبر داد. شیبانی گفت: " ایران متعهد است تا تمام تمهیدات قانونی و اجرائی را درباره اقدام وزارت خزانه داری آمریکا انجام دهد و احتمال دارد برخی از ذخایر ارزی خود را به ارز دیگری غیر از دلار تبدیل کند و افزود: " فکر میکنم دیگر کشورها هم به ما نگاه کنند " او همچنین به انتقال درآمد نفتی ایران به بانکهای کشور حوزه

هجدهم شهریور ماه، معاون خزانه داری ایالات متحده آمریکا با ادعای انتقال پول به برخی از گروههای تروریستی از طریق بانک صادرات ایران، هرگونه رابطه میان این بانک ایرانی و بانکهای آمریکایی را ممنوع اعلام کرد . استیوارت لوی، دلیل این اقدام را کمک به گروههای تروریستی با انتقال حدود ۲۰۰ میلیون دلار از طریق بانک صادرات به گروههای مقاومت اسلامی خاورمیانه، که از سوی کاخ سفید به عنوان گروههای تروریستی محسوب می شوند، عنوان کرد. آمریکا همچنین مدعی شد ایران هر ساله مبلغ هنگفتی از بودجه خود را برای کمک به این گروهها اختصاص داده است . استیوارت لوی همچنین با لحن گستاخانه ای گفت: بانکهایی نظیر بانک صادرات ایران که به مبادلات و تبادلات ناسالم میپردازند به سرنوشتی مانند بانکهای آلمانی در زمان رژیم نازی دچار میشوند و او گفت: " تمام توان خود را برای جلب

ادعای خود در مجامع بین‌المللی مورد بازخواست قرار می‌گیرد.

واکنش‌های خارجی

تحریم سیستم بانکی و مالی کشور از مدت‌ها قبل آغاز شده بود و برای مثال میتوان به تعلیق تمامی روابط مالی و بانکی چهاربزرگ اروپایی «یوبی‌اس»، «کردیت»، «ای بی ان»، «اچ اس بی سی» بر اثر فشارهای دولت آمریکا با نظام مالی کشورمان اشاره کرد. این بانکها به بهانه‌های مختلف مانند، افزایش ریسک اقتصادی ایران و یا مواجهه شدن با جریمه احتمالی از سوی دولت آمریکا در صورت مبادلات مالی با ایران، انتقال غیر رسمی دلار به ایران بدلیل عدم رعایت قوانین مربوط به پولشویی و ... از انجام مبادلات مالی با ایران سرباز زدند. در چند روز گذشته نیز اعلام شد سه بانک ژاپنی به پیروی از تحریم مالی آمریکا، فعالیت بازرگانی خود با بانک

صادرات ایران را متوقف خواهند کرد. بانکهای (UFI)، میزهو، کورپوریت و سومیتو مومیتسوئی بانک، سه بانکی هستند که در پی اعمال فشار آمریکایی می‌خواهند فعالیت بازرگانی خود را قطع کنند. کارشناسان اقتصادی یکی از دلایل این موضوع را وجود شعب مهم و گسترده این بانکها در داخل آمریکا دانست که طبق قوانین این کشور فعالیت می‌کنند و بنابراین در ارائه تسهیلات به بانکهای ایرانی محتاط تر شده‌اند.

با توجه به همه تلاشهای انجام شده، حمایت اتحادیه اروپا از این طرح بعید به نظر میرسد، اکثر کشورهای بزرگ اروپایی به اجرای این طرح نظر مساعد ندارند و نسبت به کارایی این طرح ابزار تردید می‌کنند. زیرا برای دول اروپایی منطق حکم کند که براساس منافع خود و نه پیروی از

آمریکا عمل کنند و در راستای همین منافع اروپا قصد دارد برای کاهش وابستگی به روسیه در بلند مدت از ایران گاز وارد کند در همین حال برخی از کارشناسان اروپایی معتقد هستند قانع ساختن بانکهای اروپایی برای عدم همکاری با ایران و چشم پوشی از فرصتهای تجاری مناسب با این کشور تقریباً غیر ممکن است.

در همین حال اتحادیه اروپا با ارائه گزارشی مفصل، حجم کل مبادلات تجاری ایران و اروپا را در حدود ۲۵ میلیارد یورو اعلام کرد و جمهوری اسلامی ایران را در لیست ۲۴ شریک تجاری خود گنجانند. به عقیده اکثر کشورهای بزرگ اروپایی، رابطه اقتصادی و تجاری میان دو طرف، از دهه‌های قبل وجود داشته و اروپائیان نمی‌توانند صرفاً بر اساس یک بخشنامه یا دستورالعمل به ارتباط با مشتریان و بانکهای ایرانی پایان دهند.

رئیس کمرس بانک و رئیس اتحادیه بانکهای آلمان با هرگونه اقدام مبتنی بر منع مبادله با بانکهای ایرانی بشدت مخالفت کردند. در این حال رئیس اتاق بازرگانی آلمان نیز افزود: «در سالهای اخیر روند صادرات کالا به ایران با توجه به تجارت رو به رشد ایران افزایش یافته و ما در سال ۲۰۰۵ بیش از ۴/۵ میلیارد یورو کالا از قبیل ماشین آلات، خودرو و غیره ... به ایران صادر کردیم، لذا این تحریم تاثیر محسوسی بر اقتصاد آلمان خواهد گذاشت» در عین حال فرانسه نیز با اعمال تحریم بر ضد ایران بشدت مخالفت کرد. فرانسه معتقد است هر گونه تصمیم در این مورد بعد از ارائه

بالای مرادوات بانکهای اروپایی با ایران بعید می‌داند. برای مثال می‌توان که یکی از بانکهای فرانسوی در چند روز اخیر، تامین مالی یکی از طرحهای پتروشیمی ایران را بر عهده گرفت و مبادلات رو به گسترش شرکتی نظیر پژو، رنو و توتال با شرکتهای ایرانی نیز، احتمال قطع این همکاری را رد می‌کند.

همچنین مطبوعات آلمان اعلام کردند در صورت تحریم ایران، آلمان بزرگترین بازار خاورمیانه را از دست می‌دهد. از دیدگاه «میشائیل توکوس» رئیس اتاق بازرگانی ایران و آلمان گفت: به دلیل موضع این کشور در قبال مسائل بین‌الملل، تحریم احتمالی ایران پیامدهای شدیدی را متوجه صادرات آلمان و شرکتهای فعال این کشور خواهد کرد. رئیس اتاق بازرگانی ایران و آلمان اضافه کرد: «تحریم ایران به شدت متوجه تعداد بی شماری از شرکتهای آلمانی می‌شود که سالهای متمادی فعالیت خود را در بازار ایران گسترش داده‌اند» وی در پاسخ به این که «آیا اقتصاد ایران می‌تواند چنین تحریم‌هایی را تحمل کند» گفت: «اقتصاد ایران آزمایش خود را در بحرانها پس داده و سالهای متمادی است که تحت تحریمهای یک جانبه آمریکا قرار دارد».

کدام کشورها ممکن است از این سیاست ایران در تبدیل دلار به یورو حمایت کنند؟

چندی پیش احمدی نژاد، رئیس جمهور، در مصاحبه با روزنامه لامپستا چاپ ایتالیا اعلام کرد: ایران به زودی بخش اعظم مبادلات نفتی خود را با یورو انجام خواهد داد. پس از آن نیز هوگو چاوز در یک اقدام حمایتی اعلام کرد «نفت خود را مثل ایران به یورو می‌فروشیم نه به دلار».

اگر تعارفات معمول سیاسی را از حرفها و واکنشهای چاوز حذف کنیم و آن را جدی بگیریم، این اقدام ایران و ونزو یلا منجر به سقوط بهای دلار خواهد شد. محدود بودن انجام مبادلات نفت به دلار یکی از پایه‌های اصلی سیستم مالی کنونی است، به نحوی که تضعیف رابطه بین نفت و دلار با سرعت پایه‌های هژمونی دلار بر اقتصاد جهان را تضعیف خواهد نمود. طبق این نظریه، بزرگترین کابوس دولت آمریکا این است که کشورهای اوپک انحصار قیمت‌گذاری و فروش نفت به دلار را متوقف سازند و بخش قابل توجهی از مبادلات نفتی خود را به یورو انجام دهند. براساس این نظریه، در صورت انجام این کار بانکهای مرکزی سایر کشورهای ناچار خواهند بود تا بخش قابل توجهی از ذخایر دلاری خود را بفروش برسانند و به جای آن

ایران متعهد است تا تمام

تمهیدات قانونی و اجرائی

را درباره اقدام وزارت

خزانه داری آمریکا انجام

دهد و احتمالاً برخی از

ذخایر ارزی خود را به ارز

دیگری غیر از دلار

تبدیل کند

دلایل مستند باید در چهار چوب اتحادیه اروپا اخذ شود و احتمال اعمال این تحریم‌ها را بدلیل حجم

و اتحادیه اروپا جستجو کرد. زیرا بخش اعظم واردات ایران از کشورهای عضو اتحادیه اروپا به ویژه منطقه یورو تامین میشود و تقویت ارزش یورو به مفهوم بالا رفتن هزینه های ارزی کشور است. زیرا بخش عمده صادرات نفت ایران با دلار انجام میشود.

صادراتی شان را به دلار بفروشد. از سوی دیگر بانکهای مرکزی جهان با ذخایر دلار خود با هدف کسب درآمد و جلوگیری از ریسکهای ناشی از نوسانات ارز، با خرید اوراق قرضه در آمریکا سرمایه گذاری می کنند. این فرایند مانند مکانیسمی سبب برگشت درآمدهای حاصل از فروش نفت به اقتصاد آمریکا را موجب می شود که در تراز پرداختهای خارجی آمریکا و حساب سرمایه ای آن نقش موثری دارد و به آمریکا امکان می دهد تا بیش از صادرات خود واردات داشته باشد بدون آنکه نظام اقتصادی آن کشور را دچار نوسان سازد.

در شرایط عادی، هر گاه یک کشور در بخش حساب تراز پرداختهای خارجی خود دچار کسری شود ناچار خواهند بود تا نرخ بهره را افزایش داده تا بتواند با جذب سرمایه به درون کشور و ایجاد مازاد در بخش حساب سرمایه ای این بحران را خنثی سازد. اما افزایش بهره موجب کاهش سرمایه گذاری داخلی و پیدایش روندهای اقتصادی می شود که غالباً محیط را برای رشد اقتصادی نامناسب می کند. نقش دلار به عنوان ارز ذخیره جهان به آمریکا این امکان را می دهد که خارج از این محدودیت ها عمل کرده و برای مدت بسیار طولانی بیش از توان تولید خود، مصرف کند.

همچنین بالا رفتن تقاضا برای دلار و اوراق بهادار آمریکا، موجب بالا رفتن عرضه سرمایه در اقتصاد آمریکا شده و آمریکا می تواند نرخ بهره جویی خود را در سطح پایین حفظ کند. عرضه بالای سرمایه و نرخ بهره پایین سبب رونق اقتصادی و افزایش نرخ رشد اقتصادی در یک محیط غیر تورم زا می شود. موقعیت انحصاری دلار در بازار نفت هزینه سنگینی هم بر کشورهای اروپایی تحمیل می کند. کشورهای وارد کننده نفت در اروپا باید برای خرید نفت، ارز خود را به دلار تبدیل کنند. این امر نه تنها چند درصد هزینه و کارمزد تبدیل ارز بر آنها تحمیل می کند، بلکه موجب می شود تا بیلان واردات نفت آنها علاوه بر نوسانات بازار نفت شامل نوسانات بازار ارز نیز شود.

سید ارزی و دلار

کاهش ارزش دلار در برابر یورو از زمان حملات تروریستی به شهرهای آمریکا آغاز شده و همچنان تداوم دارد و برای اقتصاد های دلاری زبان هایی در برداشته است. در اقتصاد ایران و با کاهش ارزش دلار، میتوان به جرات گفت حدود ۳۰ درصد از ارزش ذخیره ارزی کاهش یافته است. شاید علت اصلی این خسارت را باید در معاملات وسیع ایران

یورو خریداری کنند و در نتیجه این امر ارزش دلار در برابر یورو بین ۲۰ تا ۴۰ درصد سقوط خواهد کرد. متعاقب آن نیز صاحبان سرمایه، دلارهای خود را به سایر کشورها منتقل خواهند کرد. بازار بورس سقوط کرده و سیستم بانکی آمریکا با یک بحران گسترده مواجه خواهد شد. این مسئله دولت آمریکا را در پرداخت اصل و سود بدهی های خود با مشکل مواجه خواهد کرد و ادامه کسری های تراز پرداختی خارجی را برای آن غیر ممکن می سازد. نتیجه این روند گسترش بحران نظام اقتصادی آمریکا به همراه گسترش بیکاری خواهد بود.

آیا این اقدام ایران به تنهایی می تواند در ایجاد بحران برای دلار آمریکا موثر باشد؟

دکتر مهدی تقوی، استاد دانشگاه علامه طباطبایی، در پاسخ به این پرسش ضرورت همکاری سایر کشورهای تولید کننده نفت و یا کشورهای اسلامی را خاطر نشان می سازد و می گوید: شاید دلیل حمله آمریکا به عراق، کشوری که برای ۱۲ سال در تحریم اقتصادی گسترده جهان بود و حتی نیازهای اولیه خود را نمی توانست تامین کند، نه مبارزه با تروریسم جهانی بوده و نه جلوگیری از دستیابی عراق به سلاح های هسته ای، بلکه هدف اصلی آمریکادر این حمله حفظ سلطه دلار بر اقتصاد جهان بود، که با تصمیم صدام حسین مبنی بر فروش نفت عراق به یورو به خطر افتاده بود و بلافاصله بعد از اشغال عراق به دستور آمریکا کلیه معاملات نفت این کشور به سیستم دلار بازگردانده شد. از سوی دیگر علت مخالفت شدید آلمان و فرانسه با حمله آمریکا به عراق، تمایل این کشورها به تقویت یورو در برابر دلار آمریکا و حفظ موقعیت برتر خود در عراق بود. در نتیجه اقدام نظامی آمریکا علیه عراق، نه تنها فروش نفت آن کشور را به سیستم گذشته برگرداند، بلکه به سایر کشورهای عضو اوپک نیز نشان داد که آمریکا قیمت گذاری و فروش نفت به ارزی جز دلار را نخواهد پذیرفت.

موقعیت دلار در اقتصاد جهانی

دلار به عنوان ارز انحصاری در نظام مبادلات نفتی و همچنین ارز ذخیره نظام پولی کشورها، زمینه برتری اقتصادی آمریکا را در نظام بین الملل فراهم کرده است. بطوریکه قریب به ۷۰ درصد مبادلات تجاری در دنیا با دلار انجام می شود در حالی که کل ارزش کالاهای صادراتی آمریکا به دیگر کشورها کمتر از یک سوم این مبلغ است. این برتری موقعیت دلار موجب شده است که تا اکثر کشورها کالاهای

عکس: اقتصاد و توسعه

دیدگاه کارشناسان اقتصادی در مقابل تحریم مالی و پولی ایران

دیدگاههای گوناگونی نسبت به سیاستهای اتخاذ شده از سوی بانک مرکزی در قبال تحریم مالی آمریکا وجود دارد. موافقان طرح حذف دلار از سید ارزی مهمترین دلیل خود را فروش نفت به عنوان عمده درآمد کشور به دلار می دانند و تحریم اعمال شده از سوی آمریکا را به منزله بلوکه شدن دارایی های ایران در بانکهای خارجی محسوب می کنند. این گروه از کارشناسان از تعلل و کندگی بانک مرکزی در اجرای این سیاست در سالهای اخیر گله مندند و

خواستار تغییر ذخایر ارزی به ارزی کم ریسک تر و مطمئن تر هستند. زیرا با کاهش روند روز افزون ارزش دلار، درآمد کشورهای نظیر ایران، که به شدت وابسته به دلار هستند، کاهش یافته و این موضوع به ضرر کشور تمام میشود. دکتر خوش چهره در ضرورت اجرای این طرح می گوید: " در این میان داشتن تحلیل های عالمانه از روند رشد اقتصادی جهان و وضعیت اقتصادی از یک سو و نیز تضعیف دلار از سوی دیگر، ضرورت اجتناب ناپذیر اتخاذ تدبیری عالمانه، صریح و منطقی را نسبت به تعدیل حسابهای ارزی و دور کردن وجه غالب ارز از دلار ایجاب می کند و بالحاظ تمامی این ضرورتها هیچ گونه کاستی و تعلل نمی تواند

قریب به ۷۰ درصد مبادلات تجاری در دنیا با دلار انجام می شود در حالی که کل ارزش کالاهای صادراتی امریکا به دیگر کشورها کمتر از یک سوم این مبلغ است

منطقی باشد " وی وجود هزینه بالا در جهت تغییر ذخایر ارزی به غیر دلار را اجتناب ناپذیر می داند، ولی در عین حال، تعلل و کاستی در عدم اجرای طرحی مناسب را موجب بلوکه شدن ذخایر ایران و یا کاهش شدید ارزش ذخایر ارزی بدلیل کاهش ارزش دلار می داند. برخی از کارشناسان اقتصاد واکنش مطرح شده را کم اثر و ناکارا دانسته و بر لزوم اجرای طرحی مناسب و کارآمد تاکید می کنند. به عقیده این دسته از صاحب نظران با توجه به سهم ایران از تجارت جهانی که در حدود کمتر از ۱ درصد می باشد، اعمال سیاست مطرح شده در صورتی قابل اجراست که با همراهی سایر کشورهای اسلامی یا حتی کشورهای صادر کننده نفت همراه باشد. سازمان کشورهای اسلامی با حجم مالی ۳۰۰ الی ۵۰۰ میلیارد دلار در گردش و به علت رشد درآمدهای نفتی می تواند یک اهرم مناسب در جهت مقابله با تحریم امریکا باشد. اما آیا کشورهای عربی، قابلیت

اطمینان در همراهی مداوم با ایران را دارند؟ به عقیده اکثر کارشناسان شاید محدودی از کشورها و شاید تنها ونزوئلا و کوبا از طرح دوری از دلار، ایران را همراهی کنند. این موضوع نیز مطرح است که تبدیل دلار به یورو از سوی ایران، تنها چند ساعت و یا حداکثر چند روز بازار جهانی را تحت تاثیر قرار دهد.

یکی از موافقان این طرح، اجرای آن را موجب کسری ۹۰۰ میلیارد دلاری در بودجه آمریکا و تضعیف اقتصادی آن کشور دانسته، ولی معتقد است که این سیاست در بلند مدت کارا بی ندارد.

دکتر نوبخت معاون پژوهشهای اقتصادی مرکز تحقیقات استراتژیک مجمع تشخیص مصلحت نظام، درباره اعمال تحریم پولی و مالی از سوی آمریکا و میزان اثر بخشی این سیاستها، اظهار نظر جالبی ارائه کرده است. وی وجود ذخایر ارزی ایران را به منزله ابزار نیرومند و قوی در مقابله با تهدیدات عنوان کرده و گفته است: در حال حاضر کشور دارای ۵۰ میلیارد ذخایر ارزی است که ۳ میلیارد دلار از این ذخایر در داخل کشور است. ۴۰ درصد از این ذخایر هزینه خرید اوراق قرضه از ۲۳ کشور شده و ۱۰ درصد آن هم نزد بانکهای اروپائی نگهداری می شود. همچنین از سبد ذخایر ارزی در حال حاضر ۳۸ درصد دلار، ۵۷ درصد یورو، ۳ درصد پوند و ۲ درصد هم سایر ارزهای ذخیره ارزی تشکیل می دهند.

دکتر نوبخت کاهش سهم دلار در سبد ارزی کشور را بدلیل آسیب پذیری بالایی که دارد از دیگر نقاط قوت این طرح می داند و وجود ذخایر زیر ساختهای اقتصادی مناسب، وجود خودکفائی در بسیاری از رشته های صنعتی، کشاورزی و برخورداری از نیروی انسانی و نقش تعیین کننده جمهوری اسلامی در بازار جهانی نفت و گاز را از اهرمهای مقابله با هر گونه تحریم اقتصادی به شمار می آورد.

وی همچنین به ارائه راهکارهای پیشنهادی در برابر تحریم اقتصادی پرداخته و می گوید: تبدیل سپرده های ارزی به اوراق قرضه ارزی بلند مدت، تبدیل سپرده ها به وجوه نقدی و انتقال به داخل، تبدیل سپرده ها به طلا و انتقال به داخل، ایجاد شرکتها و موسسات کارگزار غیر ایرانی به صورت پوششی و تمهیدات لازم برای استفاده از معاملات تهاتری دو جانبه و چند جانبه، میتواند از جمله این راهکارها باشد. همچنین ایجاد ساز و کارهای استفاده از وجوه ارزی جمع آوری شده در جهت تامین نیازهای حیاتی، از طریق معاملات نقدی در

بازار مالی غیر رسمی، عدم استفاده از اشخاص ایرانی و غیر ایرانی در نقل و انتقالات ارزی با بانکها و موسسات خارجی و عدم استفاده از شرکتهای ایرانی اعم از دولتی و غیر دولتی در خرید سهام و سرمایه گذاری مشترک با شرکتهای خارجی و موسسات مالی بین المللی، تامین بخشی از کالاهای اساسی و حیاتی و حفظ منابع مالی موجود و استفاده بهینه از آنها از جمله حساب ذخایر ارزی از دیگر راهکارهای مقابله با تحریم مالی است.

سخن آخر

شاید بتوان گفت اقدام اخیر بانک مرکزی در خصوص شکایت از وزارت خزانه داری آمریکا به صندوق بین المللی پول راه کار مناسبتری است. دکتر قنبری "کارشناس امور بانکی" نیز در این باره شکایت ایران را بر اساس حقوق بین الملل دانسته و معتقد است که اگر این مسئله به وسیله یک وکیل آگاه به مسائل دنبال شود ایران می تواند از حق خود دفاع کند. چرا که آمریکا قادر نخواهد بود بدون مصوبات سازمان ملل کاری در این زمینه انجام دهد چون مساله تحریم اقتصادی ایران در سازمان ملل مطرح نبوده است.

به عقیده کارشناسان دریافت به موقع اطلاعات و ارائه آنها به مقام های ارشد پولی و ارزی کشور، بررسی و تحقیقات وسیع در خصوص بازارهای ارز و روند آن تصمیم گیری و اقدام به موقع نه تنها می تواند از بروز خسارت جلوگیری کند، بلکه میتواند منافع اقتصادی در برداشته باشد.

در هر صورت تاکید بر یک ارز خاص در معاملات نفتی به نفع اقتصاد ملی نیست و امروزه اکثر کشورهای جهانی سبد ارزی SDR را مورد توجه قرار می دهند که در آن سهم هر ارز با توجه به قدرت اقتصادی کشور منتشر کننده آن ارز، تعیین شده و دلار آمریکا جایگاهی ضعیف تر نسبت به یورو دارد.

به نظر می رسد یورو می تواند جایگزین مناسبی برای دلار در سبد ارزی کشور ما باشد، اما میزان بهره جوئی از یورو برای نگهداری ذخایر ارزی با ضریب اطمینان نسبت به ارزش آن در آینده، انعطاف پذیری در تبدیل ذخایر بنا به علائم رکود و رونق اقتصادی در کشورهای صنعتی، می تواند منافع اقتصاد ملی را تامین کند. ولی باز هم ذکر این نکته ضروری است که این اقدام در شرایط فعلی باید براساس مصالح کشور و طبق یک کارشناسی صورت گیرد.